

IZKAJA VSAKI DAN

Vsi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

Dogodki v Turčiji.

Jildiz je izpraznjen.

CARIGRAD 4. Jildiz je popolnoma izpraznjen. Glavna vrata so zaprta in po orožnikih zastražena. V vrtu je navzočih kakih 30 uradnikov, ki so zastraženi po vojaki. Haremne dame so zapustile Jildiz v soboto. Zagotovlja se, da si bo zamoglo občinstvo v nekaj tednih ogledati vso palačo proti vatopnini ene krone.

Dragocenosti najdene v Jildizu.

CARIGRAD 4. Glasom poročila odseka zbornice, ki je včeraj napravil v Jildizu inventar denarja in vrednostnih papirjev, so našli v privatni sobi Abdul Hamida denarno omaro, v kateri so bili računi o denarju in akcijah, ki jih je bil Abdul Hamid dal v skrambo „Barque Allemano“, nemški banki in otomanski banki. Nadalje so našli v kovčegih, ki so se nahajali v največjem neredu, dragotin in draguljev v znesku 136.000 turških funtov, v mizariki sobi (sultan Abdul Hamid se je bavil tudi z mizarstvom. Op. ured.) so pa našli za 300.000 funtov bankovcev. V neki drugi sobi so našli draguljev in tri zaboje, ki jih odprejo danes. Bankovce in denar so prenesli v vojno ministertvo.

Zbornica je sprejela predlog finančne komisije, v kateri se pozivlja vlado, naj stori potrebno, da se zapleni denar in vrednostne papirje, ki jih je sultan Abdul Hamid depoziral v tukajšnjih in unanijh bankah, da to premoženje ne izgine.

Zbornica je s 138 proti 3 glasom pooblastila vlado naj se na avstroogrski odškodnino za nujne stroške izposodi pri otomanski banki pol milijona funtov.

V Jildizu so dobili cele vreče zlata.

CARIGRAD 4. Vlada se je pogajala z otomansko in nemško banko radi najetja posojila 300.000 funtov. Ker so pa našli v Jildizu več vreč polnih zlata in bankovcev po pet turških funtov, je vlada pogajanja pretrgala.

Abdul Hamidova posestva se vrne državi.

CARIGRAD 4. — Sultan Mohamed je odredil, da se ima vrniti državnemu zakladu vsa ona posestva, ki so bila konfiscirana za vlado odstavljenega sultana Abdul Hamida.

Demonstracije proti Abdul Hamidu.

SOLUN 4. Vilo Alotini, v kateri stanuje bivši sultan, oblega stalno velika množica ljudstva. Vojaske čete morajo obračati vso pažnjo, da preprečijo napad na vilo. To vedenje ljudstva da bi bil tudi eden razlogov, radi katerih se hoče spraviti Abdul Hamida v Makedonijo.

Kakor se je doznalo, je Abdul zakrivil malo pred svojim odstavljenjem nov umor. Zahteval je od neke mlade čerkeške deklice, da mora prisesti, da se ne poroči nikdar, in kerta tega ni hotela storiti, jo je ustrelil.

Štiri vagoni Abdul Hamidovih žen!

SOLUN 4. Semkaj so došli štirje vagoni z Abdul Hamidovimi ženami. Štiri se zopet govorice, da pošljejo Abdul Hamida v Ohrido v Makedonijo. Od druge strani se zatrjuje, da ostane odstavljeni sultan v Solunu, ker je to najprimernejše mesto. Tu je glavna moč mladoturkov, ki hočejo imeti Abdul Hamida vedno pod strogim nadzorstvom, da ne bi pripravil kak nov upor.

Istotako se potrjuje, da je Abdul Hamid nameraval provzročiti klanje med Grki in Armenci, da bi s tem izabil posredovanje velenil in zasedanje Carigrada, ker je upal, da bi zamogel na ta način vzdržati svojo pozicijo.

Izjava Mahmud Šefket paše.

CARIGRAD 4. Neko uradno poročilo vrhne poveljnika Mahmud Šefket paše pravi: Čeravno je bilo naznanjeno, da ni armada v zvezi z nobeno politično stranko, se vendar govori, da niso o tem vsi prepričani, zato se kategorično izjavlja, da ni bila armada v zadnji operaciji orodje kakke stranke oziroma nje odbora. Armada ima nalogo, da obrani in uvrsti ustavo, ki je bila v resni nevarnosti. A tudi je armada združila svoja stremjenja s stremljenji odbora za jedinstvo in napredek, ki je od julijskega prevrata delal na uničenju absolutizma, je armada pretrgala z omejenim odborom vso zvezo, odkar se je ustava uvrstila. Sedaj je armada narodna armada, eksekutivno sredstvo vsake vlade, katerikoli stranki naj ista pripada, ako je le ustavna in ima zaupanje zastopnikov naroda. Potem armada absolutno ne dopusti zvez ali simpatij s političnimi strankami in odstrani one, ki bi delalinasprotno.

Vsi pripadniki naroda naj bodo prepričani o tem nepristranskem resnem stališču armade.

DUNAJ 4. „Zeit“ poroča iz Soluna, da se je mladoturški odbor sam od sebe polastil vile Allatini, da namesti tamkaj Abdul Hamida. Prišilil je namreč generala Robilanta, da se izseli, čeravno poteče njegova najemninska pogodba še-le meseca junija. Lastniki vile so storiли primerne korse, da se stvar uredi zakonitim putem.

SOLUN 4. Mladoturški odbori v Skoplju in Monastirju so naprosili tukajšnji odbor, naj ukrene potrebo, da prenehajo tukajšnji listi prevzati bivšega sultana Abdul Hamida; mohamedanci so radi tega zelo razburjeni. Sicer se časnike zapleni.

CARIGRAD 4. Korespondenca, ki so jo našli v Jildizu, pohaaja od nemškega cesarja Viljema II. Abdul Hamid je Viljemu obljubil velike politične in finančne koncesije, ako mu pomaga vredi mladoturke.

CARIGRAD 4. Kakor poročajo turški listi, je sultan civilno listo, ki jo je finančna komisija od 50.000 znižala na 25.000 funtov, katero znižanje pa ni hotel Abdul Hamid vsprejeti, sam znižal na 20.000 funtov.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar v Budimpešti.

DUNAJ 4. — Cesar je ob 3. in pol uri popoldne odpotoval v Budimpešto, kjer ostane osem dni.

BUDIMPEŠTA 4. — Cesar je zvečer prišel semkaj in vzel temu, da je močno deževalo, so je zbrala ogromna množica občinstva, ki je pozdravljala vladarja z viharimi eljen-klici. Iz množice so se od strani delavcev slišali le posamični eljen-klici na splošno volilno pravico.

Deželnozborske volitve na Gor. Avstrijskem.

LINC 4. Na včerajšnjih deželnozborskih volitvah splošne kurije je dobila krščanska socijalna stranka 2 mandata, nemška svobodnismiselna in socijalno-demokratska po 1 mandat. V vseh 10 kmetijskih volilnih okrajih splošne kurije so zmagali krščanski socialci.

Sneg v Bosni.

SARAJEVO 4. — Po noči je zapadlo mnogo snega. Mraz je. Gosta megla leži nad pokrajino. — Sneg je napravil veliko škodo izlasti na drevju.

Avstro-ogrski eskadra ne pojde v Kiel.

DUNAJ 4. Dunajski listi dementujejo vest listov „Tribune“ in „Echo de Paris“, češ, da obišče avstroogrski eskadra Kiel.

† Monakovski nadškof.

MONAKOVO 4. Nadškof Stein je danes popoldne umrl.

Smrt po električnem toku.

PARIZ 4. Neki devetleten deček je splezal na drevo v bližini državnega kolo-dvora St. Queu. Pri tem se je dotaknila njegova noga žice električnega toka, ki je dečka z enim udarcem ubila. Neki mladi mož, ki je hotel dečku pomoči in se je dotaknil njegove noge, in neka tretja oseba, ki je hotela pomoči, sta bila istotako takoj mrtva. Došli so gasilci, ki so prerežali kabel in spravili mrtvece, ki so bili strašno izogljani.

Samomor vojvode Abruškega?

PARIZ 4. Takaj se je raznesla govorica, da je vojvoda Abruški, bratranec italijanskega kralja, storil s samomorom konec svojemu življenju. Nabajal se je na nekem znanstvenem potovanju v Azijo, kamor je bil odpotoval dne 26. marca na parniku „Ocean“ iz Marseila.

Zopet potres v Kalabriji.

REGGIO DI CALABRIA 4. — Ob 10 uri 55 minut popoldne je bilo čuti močan potresni sunek, kateremu je kmalu sledil drugi, ki je bil tudi zelo močan.

Dunaj 4. Cesar je danes popoldne prisostoval službi božji v minoritski cerkvi, ki se je vršila tamkaj povodom dovršitve popraviljenia te cerkve. Navzoči so bili tudi ministri Haddl, Stürgkh in Ritt ter župan dr. Lueger.

Napolj 4. Kralj Edvard je popoldne odpotoval preko Rima.

Avstrijski državni zbor.

Kakor se razvidi iz poročila ki sledi nižje, preda vladi trda z njeno finančno predlogo o koji razpravljamo na drugem mestu. Za predlogo utegnejo biti edino le Poljaki in krščanski socialisti. Ti pa nimajo večine, koje vlada po dosežanjih dispozicijah sploh ne dobi.

Originalen je poslanec dr. Steinwender s svojim predlogom o davku, ki naj bi se

naložil samcem. Tu je pač težko soditi, ali je dr. Steinwender mislil s svojim predlogom resno, ali se je šalil.

DUNAJ 4. Zbornica je v vseh čitanjih rešila predlogo glede ureditve delavnega časa v trgovinski obrti in je nato pričela prvo čitanje predlog glede davka na pivo in na žganje ter glede senacije deželnih financ.

DUNAJ 4. Pri prvem čitanju davčne predloge je izjavil poslanec Fiedler, da bi bilo za saniranje deželnih financ bolje, ko bi država prevzela gotov del deželam naprtenih šolskih bremen. Brez popolnega saniranja deželnih financ o povišanju davka na pivo re more biti govora.

Poslanec Steinwender je izjavil, da nova finančna predloga ne bo zadoščala niti za saniranje deželnih financ, niti za državni proračun. Preje ko zbornica sprejme vladne predloge, ki so potrebne zboljšanja, naj bi se razmišljalo, če ne bi kazalo upeljati nove davke, kakor davek od tantijem in davek od prirastka vrednosti po nemškem uzoru, dalje če ne bi kazalo upeljati davek za samce in druge davke.

Posl. Freundlich se je izjavil imenom socijalnih demokratov odločno proti predlogi, koje je nazval brezobziren poskus plenjenja žepov delavskega ljudstva.

Potem ko sta se izrazila posl. Seidl imenom nemških in posl. Chalubka imenom čeških agrarcev proti povišanju davka na pivo in žganje, je bila razprava prekinjena.

Nujni predlog Massaryka.

DUNAJ 4. Massarykov nujni predlog v stvari „veleizidniškega“ procesa, ki bi bil moral biti stavljen danes v državnem zboru, je odložen do daljnjega.

Proračunski odsek.

DUNAJ 4. Proračunski odsek je sprejel v zadevi zakladnic resolucijo, da je vlada z najemom emisije zakladnic prekoračila delokrog uprave. Vendar je bila ta operacija z ozirom na vnanji in notranji politični položaj opravičljiva, a bila je v interesu državnih financ potrebna. Zato se predlaga naj državni zbor sklene, da se vladno postopanje proti pravnemu zavarovanju naknadno odobri. Nato je začel odsek posvetovanje o proračunu delavskega ministertva.

Vladna finančna predloga in saniranje deželnih financ.

Kakor smo že poročali, je našel vladna predloga o povišanju davka na pivo in žganje na nepriskovan odpor toli pri nekaterih strankah poslanske zbornice, kolikor pri deželnih odborih.

Socijalni demokrati se proti predlogi, ker se protivijo povišanju davka na pivo in žganje, ker bi tako povišanje občutili v prvi vrsti nižji delavski sloji, a so proti predlogi tudi zato, ker bi se imelo nakazati del novih dohodkov deželam, katerih zastopstvo da je po socijalističnih pojmih ferdalno in tedaj proti delavstvu.

Deželni odbori so zopet proti vladni predlogi, ker se namerava s vladno predlogo omejiti pravico dežel za nalaganje samostojnih davkov.

V resnici se opaža v zadnjih letih, da bi hotela vlada omejiti pravico dežel za nalaganje davkov in doklad.

Ze pri davčni reformi se deželam ni dalo pravice do nalaganja doklad na novo upeljano osebno dohodnino, potem se je odvzelo pravico za nalaganje samostojnega davka na žganje, a sedaj je zadela ista usoda dosedanj samostojni davek na pivo, ki je prvi našel deželam lepih dohodkov. Deželam ostane v bodoče samo še pravica do nalaganja doklad na zemljiški, hišni, obrtni in rentni davek.

Ker bi se pa imelo večje dohodke iz osebno-dohodninskega davka porabiti za odpis zemljiškega in hišno-razrednega davka, bo slednjič tudi ta davek popolnoma odpadel. Brez oziara na to, da je zemljiški in hišni davek najkrivičnejši davek, ki sploh obstoji, je popolnoma jasno, da država deželam nikakor ne bo dopustila voljno pobiranje doklad na ta davek, čim istih ne bo več pobirala. Ostali bi deželam samo še obrtni in rentni davek. K obrtnemu davku pristevamo davek o obli pridobitvi in davek podjetij, ki so podvržena polaganju javnega računstva. Ta davek bi bil v deželah s pretežno agrariškim značajem sam na sebi iluzoričen, ker bi bili dohodki iz istega premalenkostatni, da bi se jih moglo sploh vpoštevati, pa naj bi se doklade še tako povišalo, a bil bi tudi nezmisljen in krivičen, ker bi morali v tem slučaju obrtniki edini plačevati deželne doklade.

Jasno je tedaj, da zgube dežele — ako se bo tendenca vladne davčne politike v dosedanj smeri dalje razvijala — v par deset-

letjih vse vire za samostojno nalaganje davkov in doklad. Z drugimi besedami rečeno, postanejo dežele popolnoma odvisne od države, imele bodo vezane roke, ker bodo dobivale od države le gotove svote, katere se bodo niti smele niti mogle porišati.

Dežele ponehajo živeti kot samostojni gospodarski faktorji, gospodarska in finančna politika dežel se bo morala ravnati po sredstvih, ki jim jih bo dala država na razpolago. Avtonomija dežel postane iluzorična, ker glavni vir vsaki avtonomiji mora biti v samostojnih dohodkih. Čim pa teh dohodkov ni, tudi prave avtonomije ni.

Na naših politikih je, da razmišljajo, je-li to stremljenje za centralizacijo v interesu našega narodnega obstatanka, ali ne.

Novi naklepi germanizatorjev.

V št. 116 tega lista od 23. aprila smo prinesli pod naslovom „Predzrost nemških profesorjev“ kratko notico, v kateri je bilo povedano:

„Društvo nemških profesorjev za juž. avstr. dežele je razposlalo okrožnico na vsa vodstva srednjih šol juž. avstr. kronoviz z zahtevo, da se vodstva odnosa učitelstvo izjavi, da se ima slovenščina oziroma hrvaščina, ali italijanščina od strani učni predmet iz vseh srednjih šol z nemškimi učnim jezikom, in da se mesto tega uvede svoboden tečaj za Nemce iz slovenščine ali italijanščine, da se na ta način priuče drugega deželnega jezika.“

Danes pa imamo pred seboj spomenico, ki jo je sestavilo v tej stvari društvo „Deutsche Mittelschule in Krain und Kustentland“ in jo predložilo namestništvu, ki jo je poslalo ravnateljstvu zavodov v izjavo.

Na podlagi te spomenice moramo gorju notico nekoliko popraviti. Ne gre namerč za to, da se slovenščina, oziroma hrvaščina in italijanščina kakor učni predmet odpravijo iz vseh srednjih šol z nemškimi učnim jezikom, pač pa gre stremjenje navedenega nemškega društva res za tem, da se uvede svoboden tečaj za Nemce iz slovenščine in italijanščine!

Svojo zahtevo utemeljujejo gg. nemški profesorji tako-le:

Ze obstoječi relativno-obligatni tečaji za slovenščino in italijanščino na srednjih šolah niso pristopni nemškim dijakom, ker zahtevajo popolno poznavanje dotičnega jezika. Zato morajo učitelji kar odsvetovati starišem pošiljanje nemških otrok v te tečaje. Tako so nemški otroci naravnost izključeni od možnosti priučenja drugemu deželnemu jeziku!!

Pouk v zahtevanih svobodnih tečajih za Nemce naj bo poverjen le učiteljem z akademsko izobrazbo.

Do tu bi ne bilo še nič hudega in mi bi morali lojalno umakniti očitane predzrosti, ki smo je napisali v svoji notici na adresu nemških profesorjev.

Ali sedaj pride šele — glavno, ki ovaja zavratne namene, ki jih imajo v naše kraje importirani nemški profesorji s temi svobodnimi kurzi za nemške otroke. Spomenica daja namreč tudi kratko navodilo o načinu, kako naj se nemški otroci uče slovenščine in italijanščine. Govor gg. profesorjev je tako jaseen, da nas je ta odkritost naravnost osupnila.

Čajte, kako si gospodje predstavljajo ta pouk „drugih deželnih jezikov“! Slovenci in slovenska zgodovina se imata omejiti na najmanj mero. Cilj učenju naj bo le: možnost ustnega in pismenega izražanja svojih misli. „Pridobe naj si (učenci) le toliko poznavanja jezika, da tisti aradnješolski abiturijenti, ki hočejo vatopiti v državno službo, zadobe dokaz o poznavanju drugega deželnega jezika, da jim bo omogočeno nameščenje kakor državni uradniki v jezikovno mešanih krajih.“

V kolikor ne bi bil namen gg. nemških profesorjev še dovolj očiten, prinaša pa popolno jasnost pripomba, da bo stvar srednješolskih profesorjev, da opozarjajo nemške stariše na vrednost in pomen teh svobodnih tečajev.

Očitno priznavajo torej, da jim je namen le ta, da bodo nemški dijaki dobivali dokazila, na podlagi katerih bodo prosili nameščenja v državnih službah v naših krajih! Dokazila, spričevala — v tem grmu tiči zajec. Ne gre za to, da se nemški dijaki res priuče našemu jeziku, ampak le spričevalo hočejo imeti, da so se ga — učili! Jasno je torej, da bo uvedenje teh tečajev naperjeno proti domačim aspirantom na državne službe. Nemško fabriko za spričevala hočejo imeti, da bodo potem nemški prosilci mogli odritvati domačine iz državnih služeb, čemur bo posledica: vedno večja infiltracija nemškega elementa, nem-

škega duha in dela za nemške hochziele po naših uradih. To je tisti veliki cilj, ki se daje označiti z eno samo besedo: germanizacija!

Vidimo potemtakem, da je stvar še veliko buja in nevarnejša, nego bi se dalo sklepati po naši kratki notici. Zato naj merodavni slovenski faktorji posvetijo svojo pažnjo temu naklepu nemških profesorjev. To je tem potrebnije, ker ni nikakega dvoma, da ta nemška želja najde poslušca ušesa na tistih mestih, kjer izvajajo znani avstrijski vladni sistem.

Naj reflektiramo še na par karakterističnih mest v omenjeni nemški spomenici. Opozorjajo namreč, da mora nemški otrok, ki bi hotel z vseh strani obiskovati sedanje relativno obilne kurse v slovensčini in italijanščini, zanemarjati druge predmete, ali pa pade v tem „drugem deželnem jeziku“, radi česar mora ponavljati razred in je otrok po nedolžnem kaznovan.

O ti nemška tenkovestnost in blagoslovenost! Ali mi vprašamo: kje ostaja to nemško blagostanje, ko morajo nemški otroci na rednih šolah radi težav, ki jih jim provzroča nemški učni jezik, zanemarjati druge predmete? Glede naših otrok ne poznajo nemški profesorji nikakih obzirov in nikakega usmiljenja. Mečejo jih brez usmiljenja v učnem jeziku samem in v drugih predmetih, tudi če je jasno, da so te zanemarjali le radi učenja nemškega jezika. Tako so mnogi slovenski in italijanski talentirani in marljivi dijaki po „nedolžnem kaznovani“ — ungeschuldig gestraft.

Gospodje govore o učenju „jednega drugih deželnih jezikov“. Pripisujejo torej nemščini lastnost deželnega jezika! S kako pravico? Mari na podlagi fiktivnega narodnostnega stanja? Ali na podlagi kakakega zakona? Morda na podlagi višesodnih razsodb? Na dan s temi — dokazili!!

Povedo naj nam tudi, s kako pravico so začeli tukajšnje srednje šole označati kakor „k. k. deutsche Staatschulen“? To je nemška drzna uzurpacija. Na teh zavodih je pač nemščina učni jezik, ali nemške te šole niso bile nikdar in niso, ker niso ustanovljene za nemške dijake, ampak za domače nemške dijake, ki fiktivno tudi danes tvorijo ogromno večino na teh državnih učnih zavodih. A s tem je tudi poredano, da se z nameščanjem teh gg. profesorjev na srednjih šolah v naših krajih godi domačemu prebivalstvu največja krivica, radi česar moramo videti najhujšo drznost v tem, da si ti gospodje upajo prihajati s svojimi diktati, kako naj bodo ti državni zavodi urejeni! To je najdrznejše zlorabljanje gostoljubnosti, ki jo utrjuje meji slovenskim in italijanskim prebivalstvom ti — graditelji nemškega mostu od Belta do Adrije!

Gospoda Italijani! Sedaj spregovorite vi besedo! In italijanska dolžnost je, ki vam nalaga, da jo spregovorite!!

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb 3/5.

(42. dan razprave.)

Predsednik je otvoril razpravo ob 7^{1/4} uri. Pozvana je bila 24. obtoževalna priča Kuzma Sriča, ki je izjavil, da se v ljudstvu govori o kralju Petru, ali tudi o kralju Franu Josipu. V prodajalnici toženca Lukača da je videl sliko kralja Petra, ali z — brado!

Predsednik je izjavil, da ne bo nič dopuščal malenkostnih vprašanj do priče, kajti radi takih vprašanj se morajo priče potiti.

Na vprašanje branitelja Hinkovića, kako Srbi slave kralja Frana Josipa je izjavil priča: s pesmijo, ki jo pevajo na dan sv. Save. Branitelj dr. Popović je vložil pritožbo ničnosti proti vprašanju predsednika ter je vprašal pričo, da-li je čul katerega toženca, ki bi bil rekel: to je Srbija itd. Priča je odgovoril: Ne!

Na to so bili privedeni v dvorano oni toženci, ki so v kazni izključeni od razprav. Predsednik jim je povedal, kaj so priče izpovedale proti njim. Branitelj dr. Hinković je vložil pritožbo ničnosti, ker predsednik ni povedal tožencem vsega, kar so priče izrekle proti njim obtoževalnega.

Pozvana je bila 25. priča Adam Čokić obožniški postajevodja. Po zapriseženju je izpovedal, da je čul od ljudstva, da je Srbija najplemenitejša dežela, da je videl, da so bili pri tožencu Lukaču sestanki, ali čemu, tega ne ve. Državnega pravdnika namestnik, Stožir je vprašal pričo o „tajnih“ sestankih, na kar je priča rekel, da je te sestanke smatrali „tajnimi“ zato, ker niso bili prijavljeni oblasti. Priča ne pripoznava Srbov v Hrvatski. O večih sporih med Hrvatini in Srbi mu ni znano. Branitelja dra. Hinković in dr. Popović sta vprašala pričo, zakaj ni „pojavor“, ki jih je videl, prijavil oblasti, ali predsednik ni dopustil tega vprašanja. Priča ni mogel takoj spoznati slike kralja Petra.

Ker predsednik ne dopušta vprašanj od strani tožencev, ki naj bi spravila resnico na dan, je toženec Milić izjavil, da nima ničesar vprašati. Toženec Momčilović je zahteval od predsednika, da se mu vse predloži, s čemer se ga obdolžuje. Predsednik bi hotel vedeti, kako sklepi so se storili? Toženec Momčilović: „Kako bi naj-

bolje pili!“ Predsednik ga je pokaral in po sklepu senata je toženec Momčilović obsojen v dva dni zapora v temi in dva postna dneva.

Pozvana je bila 26. priča 26-letni železničar Šandor Vessely. O Srbiji ni čul ničesar.

Pozvana je bila 27. priča Robert Krejta, čevljar iz Češke. Le od nekega pisane pisarja je čul, da bo tu vladala srbska zastava. Toženci so pri njem naročili obuvale. Prošnjo na njegovo Velikanstvo, da bi se toženci izpustili na svobodo, je podpisal iz lastne inicijative in ne da bi ga kdo silil v to.

Pozvana je bila 28. obtoževalna priča Jurij Pichler okrajni akcesist. Ne ve ničesar o Srbiji. Toženec Pribičević je dobival pisma tudi iz Bosne. Od drugih je čul, da Pribičević dobiva od „Srpskega kola“ honorar. Branitelj dr. Popović je konstatiral, da sta dva Hrvata, okrajna predstojnika, dejala cirilici prednost, a Srb okrajni predstojnik Banjanin jo je prepovedal. Toženec Lukinić je konstatiral, da mu je v obtožnici ta priča podtikala, da je rekel, naj bi se Hrvate poglajno čez Kolpo, a priča ni rekel in ne potrdi tega ne na zaslišanju, ne sedaj. Branitelj dr. Hinković je konstatiral to dejstvo. Toženec Adam Pribičević je dobil znano Nastičovo pismo iz Bosne, drugoga nič. Na vprašanje branitelja dr. Popovića je rekel priča, da je več trgovcev prodajalo brez dovoljenja dinamit in smodnik.

Predsednik je odredil pavzo pol ure.

Po pavzi. — Popoludnanska razprava je bila silno burna. Zaslišana je bila 29. priča, 33-letni orožniški stražmojster Nikola Pavičić. Izpovedal je, da so ljudje kazali neko mržnjo do njega, ni pa čul, da bi kmetje govorili, da je to srbski kraj, ampak le govore, da so Srbi. Ni čul velikih kralju Petru, pač pa je videl slike — kralja Aleksandra in „mnogih srbskih kraljev, ki jih ne pozna“. Slike kralja Petra ne pozna, ampak je le čul govoriti. Srbski propagatorji govore, da je tu Srbija, ali sam ni čul tega. Priča je govoril o tajnih sestankih kmetov, ali sam jih ni videl. O sestankih pri Jovanoviću mu je pripovedoval nekdo, ki ga pa ne sme izdati, ker je to službena tajnost. (Smeje). Na vprašanje branitelja dra. Hinkovića, je priča odgovoril, da se ne spominja, kdaj jo dobil ukor, ker ni poznal uradovanja v cirilici, da se ne spominja, katerega leta je to bilo in ne spominja se, da je v preiskavi izpovedal, da je videl pri popu Strčke sliko kralja Petra. Morda se je zmotil v govoru. Branitelj dr. Hinković: „To je tudi „pojavor“, radi katerega se imajo ljudje obešati!“ Potem je vprašal branitelja pričo, kako so obtoženci širili velikosrbsko propagando? Priča: „Jaz tega ne morem razložiti. Naglašali so, da so Srbi“. Daljnih vprašanj predsednik ni dovolil.

Na vprašanje, kako da sta Milić in Momčilović kazala preziranje do našega cesarja in kralja je odgovoril priča, da je pop Milić na rojstni dan kraljev daroval mašo v opankih. Da je Vorkapić propagator je priča čul — od drugih. Toženec Oreščanin: „Ugodno mi je, da priča izjavlja, da na shodu v Kirinu ni bilo kmetov, ampak samo inteligencija. Kako naj sem bil propagator, ko sem bil brez kmetov. Kdor propagira, hodi med narod!“ Obtoženec Srnić je naglašal, da v Kirinu in Bovcu ni niti jedne hrvatske hiše, torej ni moglo biti tudi bojkota Hrvatov. Obtoženec Jovanović je izjavil, da ni prirejal nikakih sestankov, ampak to so bile seje upravnega odbora poljedelske zadruge. V Kirinu je imel sestanke tudi s Hrvati radi osnutja zavarovalne zadruge. Obtoženec Milić je rekel, da je bil priča zaslišan v septembru in da je eventualno dobil od preiskovalnega sodnika navodila, kako naj govori (Silni krik in nemir). Predsednik je opominjal. Državni pravdnik: „Tega se je naučil od izvestne gospode!“ Branitelj dr. Budisavljević: Od koga? Drž. pravdnik: „Od onih, ki sumičijo!“ (Silni vihar, ki je trajal dlje časa). Branitelj dr. Popović: „Oglašajo se oni, ki ga boli“. Na poziv predsednika, naj prekliče svoj izrek, je odgovoril obtoženec Milić, da ne preključuje ničesar. Ko je videl, kaj je bilo tu s pričo Schmidtom. Predsednik: „O tem ne dovoljujem govoriti!“ (Silni hrup). Drž. pravdnik: „Kaj je bilo s Schmidtom?“ Obtoženec Milić: Jedna priča je prisegla, da mu je Schmidt pripovedoval, da dobiva po 6 gld. na dan od vlade in da špijonira v veleizdajniški pravdi (Nastal je velik hrup. Predsednik je zvonil in pozival na red).

Glas iz-med obtožencev: „Zakaj se ne preganja Schmidt?“ Branitelj dr. Popović: „Pustite! Umirite se! To je stvar sodišča!“ Državni pravdnik: „Ne, to je stvar državnega pravdnika! Jaz ne morem dovoliti, da se me sumiči, da sem podkupoval priče!“ (Ponoven hrup). Obtoženec Momčilović je naglašal, da trditve priče, da je bil na sestanku pri popu Lamaicu, ne odgovarja resnici, ker je bil najim že tri leta v sporu. Tudi ni res, da je bil na kraljev rojstni dan na lovu, ker je bil bolan in ker je tedaj lov prepovedan.

Predsednik je odložil razpravo na jutri.

Včeraj dne 2. maja ob 6. uri jutraj je bil sotrudnik „Hrvatske Korespondence“ A.

Schlegel — aretiran radi neke depeše, ki je dne 30. aprila odposlal državemu poslanecu profesorju Massaryku. Depeša se je glasila: „Ravnokar je bil včeraj zaslišana kronaka priča za skupino Topusko-Virginmost na razpravi po zapriseženih pričah razkrinkan kakor od državnega pravdnika podkupljen dedektiv in špijon. Ekspresno poročilo sled.“ To depešo je brzojavni urad v Zagrebu prijavil državemu pravdniku.

Schlegel je bil torej aretiran radi privatne brzojavke na privatno osebo ter ga tožijo radi zločina po § 300 k. z. (šuntanja, motenja miru, žaljenja oblasti itd.). Včeraj so ga zaslišali in obdržali v zaporu. Danes je bila hišna preiskava v uradništvu „Pokreta“ od strani državnega pravdnika. Niso pa našli ničesar razun par eksemplarov „Zagrebačke korespondence“, ki jih je vzel državno pravdnikstvo seboj kakor „obremenjevalen materijal“. Poslanec Šurmin je v imenu Schlegelova zahteval od poštnega in brzojavnega urada potrdilo, da je bila brzojavka odposlana ali ni dobil še nikakega odgovora. Aretacija Schlegelova vzbuja v mestu velikansko senzacijo.

DROBNE POLITIČNE VESTI.

Jezikovna odredba za Dalmacijo. Iz Zadra poročajo: Uradniki italijanske narodnosti so sklenili brzojavno prositi ministerskega predsednika, naj v interesu službe odloži rok za aktiviranje jezikovne odredbe.

Uradniki so sklenili, da odpošljejo na ministerskega predsednika tudi spomenico, sestavljeno v tem smislu. (No, no, to pot se gospodje privilegovanci zastoj trudijo. Kazalec na uri se je pomaknil v XX. stoletje, ko ni več m. zn., da bi uradniki 1 ali 2 odstotkov prebivalstva uživali privilegije).

Dnevne vesti.

Smrtna kosa. V Vrtovinu pri Ajdovščini preminula je v 78 letu svoje dobe dne 3. t. m. gospa Terezija Stibelj, mati znanega rodoljuba g. Janko Vukasovića Stibelja, polkovnika v srbski vojski in v Trstu znanega g. Henrika Stibelja, lastnika novega pogrebnega podjetja. Pokojnica je bila blaga duša, prava slovenska mati in vzor čena. Vzgojila je svoje otroke tako, da delajo čast svojemu rodu. — Vsem ostalim naše sožalje!

Konferenca univerze v Trstu. Slovesno polaganje temeljnega kamna za italijansko univerzo se bo vršilo te dni. Prinejejo ga italijanski dijaki ki potujejo peš iz Rima v Trst. Bo to sveti kamen, ki je izkopen iz rimskega Fora. Izročili ga bodo v slovenski avdijski županu tržaškemu, ki položi kamen v mestni muzej, da bo tam še poznim rodovom pričal, kako so znali igrati — Italijani dvajsetega stoletja vlogo — pajaceri!

„Što čutiš, Srbije tužni?“ „Soča“ piše: „V Podmetcu je bila v nedeljo lepa, dobro oblačna vesela. Zbranih je bilo obilo Slovencev. V strahu, da bi jih ne zmotil vrh, da bi začeli peti morda to strašno pesem „Što čutiš, Srbije tužni“, je naslovil tolminski okrajni glavar Princig svoj ferma na predsednika ter zahteval od njega besedo in odgovornost, da se ne bo pela ta v Avstriji nevarna pesem ne pred voporedom, ne med voporedom in ne po voporedu. V Tolminu je trepetal poglavar in se bal, da ne pade iskra prevrata v veselišnice v Podmetcu. Pa prav korenito hoče zatreti nevarno srbsko pesem c. kr. avstrijska vlada. Čujemo, da so jo peli neki gospodje v Tolminu. Orožniki imajo nalog naperjati svoja c. kr. ušesa in pazno poslušati, če ne zadoni iz kakakega okna ali izza kakakega vogla tako strogo prepovedana pesem Srbov, to je tistih ljudi, s katerimi bi se bili kmalu zapletli avstrijski diplomati v vojno. Vsak srbski zvok se mora zadušiti, zato imajo orožniki oster nalog nemudoma naznaniti „veleizdajalce“, ki bi peli to prevratno pesem. Gospodje v Tolminu, ki so peli, so bili takoj naznanjeni in povabljeni pred sodni stol na tolminskem okrajnem glavarstvu, kjer jim je „Accurti“ v ostnih besedah zabijal, da če se spozabijo še enkrat, jim bo gorje!

Če ne vedo, da se smešijo, pa naj mislijo cesarski možje, da delajo resno delo z izdanim fermaom.“

Rauch je moder, Accurti je še modrejši, a gospod Princig je — najmodrejši! Čast in slava njegovemu imenu!

Ustanovni občni zbor zveze kraških županov. V včerajšnjem poročilu o omenjenem občnem zboru se je urinila neljuba tiskovna pomota. Račeno je, da se je predsednik zborovanja Josip Vran prisrčno zahvalil vsem kraškimi poslancom, dočim bi moralo stati da se je zahvalil vsem prišlim poslancom.

Zahvala. Podpisani si štejem v dolžnost, da se tem potom najiskreneje zahvalim gosp. dru. Justu Pertotu na velikem prizadevanju in vpešnem zdavljenju ter lajševanju bolečin, ki sem jih trpel valed težke poškodbe ki sem jo na delu dobil na roki. Človekoljubnemu zdravniku izrekam iz globine srca najiskrenejo nemiljivo hvaležnost, ker mi je v nepričakovano kratki dobi pripomogel zopet do zdravja.

Blaž Hrib, delavec

Železnica skozi Turo. Otvoritev železnice skozi Turo je določena na 1. julij. Otvoritveni vlak pojde iz Baljaka do Slinograda.

Radi potovanja na Gregorčičev grob se je minulo nedeljo vršilo posvetovanje. Sešlo se je bilo dvanajst zastopnikov. Zastopana so bila: pevsko društvo „Adria“ iz Barkoveli, „Delavsko podporno društvo“, „Narodna delavska organizacija“, pevsko društvo „Ilija“, „Tržaško podporno in bralno društvo“ in pevsko društvo „Kolo“.

Gosp. predsednik „Kola“ je pozdravil gg. zastopnike in v primerih besedah pojavil namen sestanka.

Po daljšem posvetovanju se je opustilo misel na prireditve posebnega vlaka in prvotni namen se je omejil v toliko, da se romanje ali izlet priredi v bolj skromnih mejah. Vzrok temu sklepu je ta, da ni primeraih sredstev za prevažanje večje mase od sv. Lucije dalje in ni za sedaj danih tudi drugih pogojev, ki bi jih zahtevala taka velika udeležba. Ker je upanja, da vdobi soška dolina že v nekoliko letih vozno zvezo od Sv. Lucije — vsaj do Kobarida — se enkrat pozneje izvrši, kar zdaj ni možno.

Sklenilo pa se je: Dne 29. t. m. se zberemo okoli 10. ure in pol (natančno uro sporočimo pozneje) na kolodvoru državne železnice pri sv. Andreju, odkoder se z zadnjim vlakom odpeljemo do sv. Lucije. — Tam nas bodo pričakovali vozovi s katerimi se popeljemo v Tolmin.

Ko se v Tolminu pokrepčamo, se odpeljemo po kobaridski cesti do Volarjev in od tu peš, ob jutranjem hladu, k sv. Lovrencu.

Na grobu našega miljenca bo primeren nagovor in zapoje prvi žalostinki: „Na grobeh“ in „Nad zvezdami“, ter po možnosti mešani zbor „Nazaj v plačinski raj!“ (To poslednjo pred mirovdvorom.) Ko se poslovimo od tega, nam vsem svetega mesta, bo izletnikom dano na svobodno voljo: ali se vrnejo nazaj v Tolmin, ali v Kobarid, ali pa pojdejo na Libušnje in Vranso. Ker je na Vransem rojstna hiša velikega pokojnika, je skoraj gotovo, da se večina izletnikov potruji do onega mesta, kjer je Simon Gregorčič zagledal luč sveta. Z Vranskega bo spet dano izletnikom na svobodno voljo, da se povrnejo ali nazaj v Volarje, ali pa v Kobarid oziroma v Tolmin. Ker se bo sleherni mogel svobodno vračati s katerimkoli caebnim vlakom, ostane marsikdo v soški dolini do drugega dne.

Ker se pevsko društva ne udeležijo korporativno in bodo pevci omenjenih posamičnih društev skupno peli omenjene zборе, je želeli da se vsi pevci in pevke (tudi posamičniki) ki se pridružijo izletnikom prijavijo najkasneje do sobote dne 15. t. m. pri tajniku Trgovsko-obrtna zadruga ul. S. Francosco št. 2. I.

Tja naj se pošiljajo tudi pismene prijave. Tudi nepevci se morajo prijaviti istotam in to najkasneje do sobote dne 22. t. m. Kdor se ne prijavi pravočasno ne bo imel preskrbljenega voza.

Ker dobimo znižano vožnjo na železnici in ker bo udeležba razumno velika, bo naj-najboljše, da se pravočasno obvesti upravo železnice, da dobimo eventualno posebne vozove.

Glede pevkah moči moremo opomniti še, da bo lahko sodeloval sleherni, ki je že pel zборе, ki se bodo peli. Kje in kdaj da bo skupna vaja, objavimo v eni prihodnjih števil.

Poveljnik mornarice v Trstu. Včeraj jutraj je z drugim brzovlakom prispel z Dunaja semkaj poveljnik vojne mornarice admiral grof Montecuccoli. V teku predpoludne si je grof Montecuccoli pod vodstvom člena gospodske zbornice Jurja vit. Hüterotta ogledal ladijedelnico v San Marcu, kjer gradijo nove vojne ladje. Od tamkaj se je na vojni ladiji „Aspern“ podal v ladijedelnico pri sv. Roku. Na to je obiskal „Stabilimento tecnico“, kjer si je ogledal stroje, namenjene za vojne ladje.

Sinoči se je grof Montecuccoli odpeljal na Reko.

Prevoz živali za cesarsko menežerijo v Schönbrunn. Včeraj jutraj je prispel v naše pristanke Lloydov parnik „Salzburg“, ki je v Egiptu vkrcal mnogo živali, n. pr. sroje, zebre, nilskega konja in druge razne redke živali. Živali so izkrcali na pomolu Sanita pod vodstvom nadzornika Schöbrunke menežerije ter so jih sinoči z južno železnico odpeljali na Dunaj.

Tržaška mala kronika.

Kdo je bil oni barbar? Predvčerajšnjem zvečer je prišel iz Gorice z vlakom drž. železnice ob 6 in pol uri 16-letni Viktor Oberdank, kovaški vajenec pri Ivanu Kosovel v ul. Chiozza št. 32. — Fant se je bil tako napil žganja, da ni mogel ni stati pokonci, ni izgovoriti besede! Poklicana je bila zdravniška postaja, ki ga je po potrebnem lečenju spravila na inspektorat, kjer je ostal do prihodnjega dne. Kdor je na tak barbarski način opijani fant, bi res zaslužil ne le palico, ampak tudi zapor!

In zopet Regn.koli. Nazarij Luis, čevljar iz Kopra, stanujoč v ul. Rena št. 2, podal se je včeraj zvečer ob 9. uri v lopico čevljarja Aleksandra Gaggi, starega 28 let, iz Aste pri Ankoni, stanujočega v ul. Ponte št. 4, da bi mu povrnil moko za čevlje, ki mu jo je bil isti posodil. Gaggi je na surov način zahteval od Luisa tudi povrnitev 40 narijev, kar mu je ta obljubil, da stori jutri. Ali Gaggi ga je v odgovor zgrabil za prsa in ga pahnil z vso močjo proti steni

lopiče; brenil ga je na to z nogo v trebuh in trdno držel pribitega k steni mu je prebrskal vse žepa. Vzel mu je portfelj in mu vkradel tri zastavne listke, ki so bili notri. Na to ga je še parkrat močno udaril po licu in ga ranil. Po tem junškem činu je izpuštil svojo žrtv. — Gaggi je bil pozneje aretiran in po zaslišanju — čudno, prečudno — izpuščen na svobodo.

Žrtav biciklista. Osi 37-letni težak Ivan Štolfa, ki je bil predvčeršnjem, kakor smo poročali, povožen na vogalu ul. Farneto in Gatteri od kolesarja stavbenega asistenta Ivana Berka, je včeraj zjutraj umrl v bolnišnici vsled težke rane na glavi. Proti kolesarju je bilo uvedeno kazensko postopanje.

Običajni pijanski pretepi. Na prvi majnik je v gostilni al „Labirinto“ v ul. Molin a vento nastal prepir med mizarjem Antonom Vrabec p. d. „Strozzo“ in kositarjem Santom Fortuna. Provročil ga je prvi, ki je sedel zraven Fortuna in mu je negajal v tem, da mu je lučal v obraz jajtce lupine. Fortuna je zgrabil škaflijo žveplenk in je z njo bombardiral nasprotnika. Pomagali so mu tudi prijatelji, ki so Vrabca bacnili ven iz gostilne. Zdelo se je, da je stvar s tem poravnana. Kmalu potem je lastnik krošne stopil ven pred vrata. Vrabec, ki se je zunaj skrli, je planil proti njemu in mu z neko trdo stvarjo strl spodnjo čeljust. Lečila ga je zdravniška postaja. Vrabec je bil aretiran.

Barbarsko ravnanje nekaterih kočijažev! Včeraj so bili aretirani kar trije kočijaži, ki so na nečloveški način bičali in suvali konje. Uboge živali so tulile od samih bolečin. Policija naj le strogo postopa proti surovežem.

Poskusen samomor. Tereza vdova Matjašević, stara 36 let, stanujoča v Androna Punta št. 6, je hotela sinoči na zemljišču Boske v ulici Istria izpiti dozo karbolne kisline. Neki redar, ki je to videl, je prikočil in preprečil samomorilni čin. Odvedel jo je v opazovalnico. Zakaj si je hotela Matjašević vzeti življenje, ni znano.

Koledar in vreme. — Danes: Pij V. — Jutri: Janez pred lat. vrati. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 14° Cels. — Vreme včeraj oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Počasno boljšanje.

Naše gledališče.

Anketa za rešitev gledaškega vprašanja ima jutri v četrtak ob 7½ zvečer svojo zadnjo sejo v Slov. čitalnici, kakor po navadi. Vsi gg. člani so ujudno povabljeni, da se te seje gotovo udeležijo.

Tržaška gledališča:

POLIT. ROSSETTI. Danes Leharjeva opereta „Vesela vdova“.

FENICE. Danes zvečer ima gosp. Otto Welte svoj častni večer. — Ob tej priliki se uprizori lepa opereta „Kristina, gozdná čuvarica“.

EDEN. K sedanjemu novemu voporedu prihaja vedno več občinstva. Nocoj ob 8.30 je predstava.

MINERVA. — Za poletno sezono v tem odprtem gledališču so določene dosedaj sledeče predstave: od 25. maja do 30. junija bo proizvajala svoj repertoar benečanska družba Corazza-Brizzi-Zago; od 1. julija do 10. avgusta se bodo uprizarjale komične opere in operete, in slednjič od 11. avgusta do 9. septembra bo gostovala neapeljska družba Melidani s prozo in petjem.

Predstave se bodo vršile le v ugodnem vremenu, ker se ravnateljstvo še ni odločilo, da bi pokrilo na kak način to gledališče.

Društvene vesti.

Društvo „Jugoslovanskih železniških uradnikov“ ima svoj sestanek v četrtak dne 5. t. m. v Roisau v gostilni konsumnega društva.

Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Danaju priredi 7. t. m. ob 7.30 zvečer v lokalni pri Francu XVIII Cottagegasse št. 1 svoj prvi redni občni zbor z običajnim vsporedom. Prijatelji društva dobrodošli.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Brate Sokole, ki se nameravajo udeležiti nedeljskega izleta v Škocjan se opozarja, da se tekom današnjega dne vpišejo v dotično knjigo, ki se nahaja pri vratarici „Narod. doma“.

V slučaju, da se ne prihlasi dovoljno število članov, se izlet odpove.

Akad. fer. društvo „Balkan“ javlja vsem tovarišem, da danes odpade sestanek. — V soboto ob 9. uri zvečer „Bikov večer“. Naj se ga udeležijo vsi polnoštevila. Odbor

Nar. delav. organizacija

Vsi člani N. D. O., ki nameravajo pristopiti gostilniški zadrugi so ujudno vabljeni na sestanek jutri četrtak ob 8. uri zvečer v društvene prostore.

Darovi.

Za pevsko društvo „Kolo“ je g. N. N. ki noče biti imenovan, nabral med gosti v krmni pri „Francu“ ul. Geppa K 11. K tej svoti je nabiralec dodal še K 10.

V imenu pevcev in odbora izreka priučno zahvalo nabiralcu in darovalcem — blagajnik. —

Vesti iz Goriške.

Železnica Gorica—Červinjan, za katero so splešni načrti že predloženi železniškemu ministerstvu, je projektirana kakor normalnotirna krajevna železnica, ki se odcepi od postaje planinske železnice v Gorici na severovzhodu, se obrne proti jugozapadu in na to proti zapadu. Potem prekorači Sočo po 60 m. dolgem in 35 m. visokem mostu, krene jugovzhodno, vodi pod cesto Gorica—Pevma, prekorači hudournik Pevmica in teče pod hribom Krojna.

Pri postaji Podgora se odcepi industrijska proga v papirnico. Ker je od vznožja hriba Krojna do ravani zgrajenih več biš, bo vodila železnica še nadalje ob hribu; v bližini Attemsovega gradu se zgradi galerija, da se železnica izogne poslopjam. Na to bo dopevala železnica k nasipu južne železnice, ki ga prekriža po 80 m. dolgi galeriji, prekorači cesto v Ločnik, kjer bo postaja. Od Ločnika se obrne železnica zopet proti zapadu in dosepe na planoto. Postaje bodo v St. Lovrenca pri Muši, v Marianu preskrbovanje vode. Pri Frati se obrne bolj proti jugu, pride do postaje Romans, prekorači Ter in pride do Ajella. V Pertecole je projektirano postajališče s skladiščem. Pri km. 33.5 pride do furianske železnice, teče vsporedno z njo in dosepe na kolodvor Červinjan na njegovi skrajni južni strani.

Ob novi železnici bodo sledeče postaje in postajališča: Gorica, postajališče v Pevmi; postaje v Podgori, Ločniku, Sv. Lovrencu pri Muši, Marianu in Romansu; postajališče v Topoljanu, postaja v Ajelli; postajališče s skladiščem v Pertecole; skladišče v tovarni škroba, postaja v Červinjanu. Postajališči v Pevmi in Topoljanu bosta le za osebni promet.

Gradbeni stroški so proračunjeni na K 6.130.000; ker bo dolga 34 km., pride na kilometer K 177.400.

Z ozirom na varianto iz Ajella proti Sciletu, ki bi se iztekala na zapadnem delu postaje Červinjan, od koder bi zamogli vlaki, namerjeni v Tržič, nadaljevati vožnjo tja brez drugega manovriranja, prišlo je ravnateljstvo furianske železnice na misel, da bi zgradili od nje postaje v Ronkah v smeri proti Panzanskemu zalivu zvezao črto ob plavnem kanalu, ob tržički luk, ki se zgradi v zalivu, do Zdobu.

Zveza planinske železnice s morjem potom direktne proge Gorica—Červinjan, furianske železnice do Ronk in od tu do tržičke luke, bila bi velike važnosti za trgovino in obrt planinskih dežel, ker bi bila povzame neodvisna od južne železnice.

Kolesarsko društvo „Soča“ v Kojakem ima I. občni zbor dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni gospe Frančiške Marinič v Kojakem. V slučaju slabega vremena se bo zbor vršil 8 dni pozneje.

Svilodni trg v Gorici se odpre 15. junija t. l. na trgu sv. Antona. Prodajalci morajo pripeljati svoje blago naravnost na trg.

Hazardni igralci pred sodiščem. Nedavno temu je bilo zasadenih deset lastnih gospodov pri hazardni igri v neki gostilni v ulici Morelli v Gorici. Pozvani so bili pred sodišče. Pet jih je bilo oproščenih, pet pa obsojenih vsak na 15 K globe.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Kolesarsko društvo Solkan“ s sedežem v Solkanu.

Vesti iz Istre.

V Boljuni odpre v nedeljo akademsko ferijalno društvo „Istra“ svojo tretjo ljudsko knjižnico (in ne v Boljuncu, kakor je bilo včeraj pomotoma naznanjeno).

Analfabetizem v Istri. V Istri je radi pomanjkanja šol še mnogo takih, ki ne znajo pisati ni čitati. Tako je analfabetov v pazinskem okraju 77 odstotkov, v poreškem 65 odstotkov, v koperskem 54 odstotkov, v voloskem 48 odstotkov, v puljskem 41 odstotkov.

Kadet vojne mornarice ponesrečil. — Iz Pula: Mladi, nadpolni 20-letni kadet vojne mornarice Leon Smolej je pri vežbanju na vojni ladiji „Castozza“ padel tako nesrečno s jarbole na krov, da je ostal na mestu mrtel. Ponesrečenec, ki je prišel k vojni

št. 41 na Korzu Trst
Cesare Levi
urar in zlatar.
Za prihod. birmo. - Darila

Lastnik te prodajalnice prodaja:
ure, verigice, uhane, zaponke, prstane
priveske in vse druge zlatnine z
samo 1½% čistega dobička.

Novi slovenski ceniki :-:

dvokoles, šival in kmet. strojev,
gramofonov in vsakovrst. plošč,
itd. franko. Izvršuje se tudi po-
prave na Batjein, Gorica
slov pri:

= Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga opreme ulica Massimo D'Azeglio št. 18
Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljice, kakor: kovinaste in lepo okrašene losene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovina, porcelana in perli.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVRBE.
Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se ujudno priporočajo **HENRIK STIBELJ in drugi.**

Največja zaloga stekla in porcelana :::

Popolnoma konkurenčne cene. za domačo rabo
— iz gostilne.

JAKOB !
HIRSCH
TRST - ulica Cavana 15
(nasproti škofijski palači)
Vrsta vrčka št. 5
Tel-fon 13-50

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani v lekarni
Praxmarer Ai due Mori Trst, veliki trg

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER
(ex drug Drag. Vekjeta)
CORSO št. 36 - TRST
Nasproti prejšnje prodajal. DRAG VEKJETA.
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročila in popravlja vsakovrstne, srebrnine in žepne ure. Cene zmerno.

oo Vsakovrstne oo

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu

Fran Cerar

Tovarna slamnikov v Štob (pošta Domžale) pri Ljubljani.

Cene nizke, postrežba točna; na zahtevo cenik brezplačno.
Svoji k svojim!

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

.. ŽGALNICA KAVE ..

TELEFON 1743.
Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Rodolphe Maas, Trst, ul. Farneto 38

Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd. itd.

posebno za žage na paro in mline.

Bombaž za čiščenje strojev.

TELEFON 11-45.

AMERIK. ZOBOZDRAVNIK

Dr. Leopold Mráček v Trstu, Corso 17

od 9—1, 3—6

od 9—1, 3—6

Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmoder. metodah.

UMETNI ZOBI v zlatu, kavčuku z ozobno ploščico ali brez nje po amerikan. sistemu in po lastni patentirani metodi. Krone na zobe iz zlata ali aluminija.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine. Reguliranje slabo zrasih zobov. 12-letna praksa na klinikah na Dunaju, Berlinu, Lucernu in New-Yorku.

Vsled preselitve

daje tvrdka pohlštva

IGNAZIO KRON

Trst, ul. Cassa di Risparmio 5

posebne popustke na stalnih cenah i. s. po blagu.

Na željo se kupljeni predmeti pohranijo do mes. avgusta

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji. Počakaj & Kögl. Hotel Balkan

mornarici še-le pred dvema leti, je bil sin dr. Gustava Smoleja, svetnika deželnega sodišča v Colju.

Vesti iz Kranjske.

Petindvajsetletnica del. pevskega društva „Slavec“ v Ljubljani. Slovensko del. pevsko društvo „Slavec“ v Ljubljani razpošilja to-le okrožnico:

Slavno bratsko društvo!

Z odkritim veseljem in srčno radostjo naznanjamo bratskim društvom, da se je našemu vabilu na slavnost društvene petindvajsetletnice slovenskega del. pev. društva „Slavec“ v Ljubljani v dneih 27., 28. in 29. rožnika 1909 l. odzvalo že lepo število bratskih društev, katera nas posetijo bodisi korporativno ali po deputacijah. Osobito pa moramo poudarjati, da se poleg slovenskih pevskih in narodnih društev pripravljajo na obilen poset te naše pevске slavnosti zlasti bratska pevška društva iz Češke in Hrvatske.

Upravni odbor „Ustredni jednota spěvčých spolků českoslovanských“ v Prazi je izdal na zvezina društva navdušen poziv: Češki pevci v Ljubljani, v katerem krasno opisuje lepo potovanje na slovanški jug med slovenske in hrvatske pevce z željo, naj bi se na tej pevski slavnosti razpravljalo o ustanovitvi „Zveze slovenskih pevskih društev“. Ravnatoko pozivlja upravni odbor „Savez hrvatskih pjevačkih društava“ v Zagrebu v zvezi stoječa društva na čim častnejšo udeležbo hrvatskih pevskih društev, poudarjajoč, da je „Slavec“ med Hrvati dobro poznano slovensko pevsko društvo. A „Zveza slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani je izdala na vsa k zvezi pripadajoča društva poziv, da se v čim večjem številu udeležijo slavnosti, pri kateri nastopijo vsa slovenska zvezina pevška društva v enem skupnem zboru na slavnostnem koncertu, da s tem povečajo ta praznik slovenske pesmi v središču Slovenije. Slovenskim društvom vobče pa stoji v prvih vrstah primorski Slovenci, ki so nam že sedaj prijavili številno udeležbo, da prisopje na slavnost s posebnim vlakom.

Vsem bratskim društvom, ki so že prijavila svojo udeležbo, kličemo „Na veselo snidenje v beli Ljubljani!“

Ona bratska društva pa, ki se še dosedaj niso odzvala našemu povabilu, ujudno vabimo na udeležbo ter jim kličemo „Dobro došli, dragi bratje!“

Vsa ta društva prosimo, naj nam blagovole najkasneje do 10. velikega travna t. l. prijavijo svojo udeležbo, da zamoremo vse potrebno ukreniti in jih v slavnostni spored vvrstiti.

Obenem naj nam vsa ta in že prijavljena društva sporoče:

a) koliko notnega materiala želi vsako društvo za skupne zборе pri slavnostnem koncertu in ljudski veselici. (V teh skupnih zbora nast. pijo vsi sodelujoči hrvatski, češki in slovenski pevski zbori).

b) naslov skladbe, ki jo želi društvo samostojno peti pri veliki ljudski veselici.

c) ako želi društvo na slavnostnem koncertu, od katerega pričakujemo čim najvišji glasbeni užitek, samostojno nastopiti, naj tudi za ta nastop navede naslov skladbe in ime skladatelja;

d) dan in leto ustanovitve društva, in ali nastopi društvo z mešaním ali moškim zborom.

Slavnost se bo vršila po naslednem redu: Sobota, dne 26. rožnika: 1. Sprejemanje gostov. 2. (Zvečer). Sestanek na vrtu „Narod. doma“.

Nedelja, dne 27. rožnika dopoldne: 1. Sprejemanje gostov. 2. Zbirališče vseh društev in gostov v „Narodnem domu“. 3. Prva skupna pevška vsja za skupne zборе. 4. Slavnosten sprejod po mestu. 5. Skupno slikanje vseh navzočih društev in odposlancev. Popoldne: 1. Slavnosten banket v veliki dvorani „Narod. doma“. 2. Velika ljudska veselica v „Zvezdi“.

Ponedeljek, dne 28. rožnika dopoldne: 1. Skupen zajutrak v hotelu „Tivoli“. 2. Druga skupna pevška vsja. 3. Slavnostno zborovanje v veliki dvorani „Narod. doma“. Popoldne: 1. Obed skupen ali v posamičnih restavracijah. 2. Ogled mesta, okolice, muzeja itd. in eventualno tretja skupna pevška vsja. 3. (Zvečer) Slavnosten koncert v veliki dvorani hotela „Union“. 4. (Po koncertu). Komers na vrtu hotela „Union“.

V torek (praznik, dne 29., oziroma v sredo, dne 30. rožnika: Izleti na Bled, Bohinj, Tret in Postojnsko jamo.

Pri slavnosti sodeluje popolen orkester „Slovenske filharmonije“.

Ona društva, ki ne sodelujejo na slavnostnem koncertu ali ki se ne udeležijo izletov, bodo poljubno že lahko v nedeljo zvečer zopet odhajala.

Za prenočišča, izlete, obede itd. pošljemo bratskim društvom še posebne prijavnice.

Slavna bratska društva! V slavnostnih dneh naj se dviga slovenska pesem iz mile naše slovenske domovine tja do sinjega neba in naj priča, da smo Slovani zavedni, kulturni in složni.

Veselač se Vašega prihoda in pričakuje zanesljivo do 10. velikega travna t. l. Vašega sporočila, pošiljamo iskrene slovenske pevске pozdrave

za slovensko del. pevsko društvo „Slavec“ Ivan Dražil, Miro Kamenšček, predsednik, tajnik.

Obrtni shod v Ljubljani. Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani priredi jutri zvečer v dvorani „Narodnega doma“ javen obrtni shod, na katerem se bo razpravljalo o točkah, ki so na dnevnem redu obrtnega sveta c. kr. ministerstva za trgovino.

Vesti iz Štajerske.

Ustrelil je med prepirom na polju neznan krošnar poseznikovega sina I. Golca iz Viliča na Gorj. Štajerskem. Prestrelil mu je vrat, na kar je Golc tekom popoldne umrl. Krošnjarsja so ujeli, ne vedo pa njegovega imena.

Dramatično društvo snujejo v Mariboru. Samoumorn bivešega župana radi izgubljene pravde. V ormoški okolici so našli v nekem gozdu na drevesu obešenega poseznika Franceta Ivanuša, nekdanjega župana v Kagu. V samomorilčevem žepu so našli sodnijske spise o neki pravdi, katero je izgubil Ivanuša, in pismo, v katerem prosi ženo oporočenja, da si je vzela življenje, „ker na tem svetu ni nobene pravice“.

Pregled po svetu.

Vseslovanski kongres v Belemgradu. — Srbsko ministerstvo za vnanje stvari je prejel iz Petrograda poročilo, da je bilo na vseslovanskem kongresu sklenjeno, da se bo bodoči kongres vršil v Belemgradu.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani
zapriseženec

Trst, Corso šte. 30

sprejme merjenja, ekakorporacije, intalacije itd.
splošno vsa geometrična dela.

NOVA MESNICA

sko meso, najfineje teleče in jančje, kokoši, vampe in osoljeni zmernejših cenah.

Trst, ulica Belvedere 40
Prodaja se goveje meso
prve vrste, kakor tudi gra-
jeziki. — Vse po naj-
udani G. Sovrano.

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.

Sprejema sestavljanje pol za hišni, rentni, obrtni in osební davek; preskrbuje prizive proti pretiranim odredbinam in pogrešenim klasifikacijam.

Urad je skrajno zanesljiv in tajen. Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Spomlad. novosti

izgotovljenih oblek
za dame gospode in otroke

Bohinec & Co.

Via delle Torri 2 TRST Via S. Lazzaro 17

(za cerkvijo sv. Antona novega)

Obleke po meri.

Točna postrežba. — Velikanska zaloga. — Najnižje cene.

MALI OGLASI
se računajo po 3 stot. besedo; masno
tiskane besede se računajo enkrat več.
Najmanjša pristojbina stane 40 stotink.
Plača se takoj.

Iščem krojaškega pomočnika. —
Kelemenč, ul. Lavatoio št. 5. 849

Naznanjam slavnemu tržaškemu občinstvu,
da otvorim 29. t. m. novo go-
stilno v ulici Squero nuovo št. 7 pod imenom „Tra-
toria al Ginnasio“ ter se priporočam za obilen obisk
Hinko Kosič, bivši gostilničar pri „Stari breskvi“
Belvedere 17. 846

Iščem dobrega delavca čevljarja, da zna tudi
rezati. Plačilo dobro in na teden. — Bel-
vedere 32, Schenk. 846

Osmico sem odprl v ulici San Lazzaro št. 22
Točim istrsko vino I. vrste. Za družine
belo po 56, črno po 52 stot. — Vinko Duša. 666

Zaloga istrskega terana po 24 kron od 56 l.
naprej se vdobi pri Jožefu Čebule v
Sežani. 799

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v
Gorici se priporoča z dobro
kubinj in izvrstnim vinom. 677

Iščem dobrega čevlarskega delavca, sposob-
nega za vsako delo. Ulica Boccaccio 4. 831

Mladenič osemindvajsetletni se želi seznaniti
z veselo gospico. Naslov „28“ poste
restante, glavna pošta Trst. 830

Odda se mala sobica v ulici Gaspare Gozzi
3, II. vrata 5, od 6. do 7. zvečer. 834

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za postelje

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Prodajalnica manufaktur. blaga
ENRICO de FRANCESCHI

— TEST —

ulica Nuova 53 — vogal Piazza Goldoni

— s podružnico —

ulica delle Poste 10 — vogal ul. Valdirivo

Velika izbira bombaževin in volnenega

blaga, perila za moške, ženske in otroke,

pletenin, nogovic in drobnih

Cene zmerne. predmetov Cene zmerne.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mesnica
Ivana Petelin
ulica Rojan - Škorklja šte. 612
je vedno preskrbljena s svežim vo-
lovskim in telečjim mesom. Prodaja
tudi vampe.
Velika izbira kokoši po zmernih cenah

PRVA IN EDINA
pisarna v vojaški stvari
koncesionirana od v. a. k. namestništva
ulica Baohi št. 12, II. nad.
UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar
se tiče novačenja in vojaške službe. Izde-
luje in odpošilja vsako vrsto prošenj vo-
jaškega značaja — oproščenje od vojaških
vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobro-
voljstvo, ženitbe, doseganje zakonitih ugod-
nosti glede prezenčne službe, vsprejetja v
vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati
stranke pred upravnimi oblastnjami.
Posreduje v najtežavnih slučajih. — Re-
ševanje hitro in točno.
URADNE URE:
Ob delavnikih od 9-12. predp. in 4-7. pop.
Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Nova pro-
dajalnica **G. Kehiayan**
TRST — Corso šte. 23
Ni potrebno naročati na Donajo
URE
nikleatne od K 4 naprej
srebrne „ 9 „
zlate „ 26 „
PREŠANI
14 karatni od K 5 1/2 naprej 1
15 „ 2 dijam. „ 10 „
BUDILKE
garantirane od K 3.50 napre
Vrhu tega bogata izbira zlatih in
srebrnih verig, uhanov, brežec itd.

Slavnemu občinstvu se priporoča
KAVARNA MINERVA
v ulici dell'Acquedotto 22
Najfinejši likerji po najzmernejših
cenah. — **POSTREŽBA TOČNA.** Na
razpolago so gostom razni slovenski,
italijanski in nemški tukejšaji in
... zunanji časopisi.
JOŠIP KRANJC, lastnik.

Pekarna in slaščičarna
TRST
Piazza Caserma in Ulica Caserma 17
Prodaja svež kruh
trikrat na dan.
Zaloga najfinejše moke, slaščic, slad-
kih prepečencev, vina in likerjev.

Zaloga poreškega vina
lastnega pridelka iz kleti Sebastiana Šbisa.
Najfinejša kvaliteta. Specijalita za družine.
Prodaja za debelo in drobno.
Postrežba na dom.
Refošk, buteljka „ K 2.20
Refoškiran teran v but. „ 1.20
Orni Burgundec „ po 56 st. lit.
Teran „ 48 „ „
Belo vino „ 64 „ „
TRST, ulica Coroneo 3

Zaloga obuvala in lastna delalnica
Pavel Visentini, Trst
ulica Giosuè Carducci 31
Velike izbire možkih in ženskih čevljev
poprave se izvršujejo točno in solidno
po zmernih cenah

Tovarne in delavnice po-
hištva in stavbenih
izdelkov v **SOLKANU** pri
Gorici.
Lastna železniška tir:
Gerica, drž. kolod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu
Osrednje ravnateljstvo.
ZALOGE:
SOLKAN, TRST, via Caserma 4
REKA, Via Pile 2
SPLIT, nanovoj obali

Brz.: **ZADRUGA - Trst**
Telef. št. 1631 Interurban
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1,000.000